

PÅ SPORET AF DANMARK I ROM

I Skandinavisk Forening i Rom har berømt heder som Bertel Thorvaldsen, H.C. Andersen og P.S. Krøyer færdedes og efterladt sig håndgribelige minder til glæde for nutidens kunstnere.

Bertel Thorvaldsen (1770-1844) var en af medstifterne af Skandinavisk Forening, og derfor hænger maleriet af ham i Casino di Vigna. Originalen er malet af Horace Vernet (1789-1863), men det vides ikke, hvem der har lavet denne kopi.

Ludvig Holberg (t.v.) har også fundet vej til Trastevere. Den danske maler Carl Bloch lod ham og flere andre forevige på bogskabene, fordi skabene »så triste ud«.

P.S. Krøyer (1851-1909) lagde vejen forbi Skandinavisk Forening og tegnede mange af sine samtidige. Man ved ikke, hvem denne herre var, men den store Krøyer har slået stregerne i 1880.

- ◀ **Et portræt** af Karl 14. Johan af Sverige og Norge, bedre kendt som den franske feltmarskal
- ▼ Jean Baptiste Bernadotte (1763-1844), som blev konge af Sverige. Medaljonerne med museerne af Thorvaldsen herunder har været i Skandinavisk Forenings eje siden 1862.

Når man træder ind ad døren i Skandinavisk Forening i Casino di Vigna midt i Rom, mødes man venligt af Thorvaldsen, der hænger i sin ramme og ser kunstnerisk ud med mejsel og buste.

Og hvad kunne vel være mere passende her i sammenslutningen for nordiske kunstnere, som har eksisteret siden 1860?

Allerede et par årtier før opstod der et forum af tilrejsende skandinaver, som samledes omkring den store billedhugger og skabte grundlaget for foreningen.

Den kan i år fejre sit 155-års jubilæum og huser fortsat komponister, musikere, malere og mange andre kreative hjerner. De bor i foreningens gæsteboliger for en tid og lader sig inspirere af det smukke Rom.

»Skandinavisk Forenings Kunstnerhus opstod ved sammensmeltningen af de danske, norske og svenske bogsamlinger i Rom og er den ældste udenlandske forening både i hovedstaden og i resten af Italien,« forklarer Ingo Arnason, som er direktør for Skandinavisk Forening og operainstruktør.

Han har bl.a. arbejdet ved Islands Nationalopera i sit hjemland, før han i 2012 satte sig i direktørstolen i den – trods navnet – nordiske kunstnersammenslutning.

MANGE FLYTNINGER

I sine 155 år er foreningen flyttet en hel del gange, inden den i 2006 landede i Casino di Vigna i Via della Lungara i det skønne Trastevere-kvarter.

Den store lejlighed øverst oppe i det 520-årige hus er nærmeste nabo til det prestigefyldte videnskabsakademi Accademia dei Lincei, og det virker som en god idé, når nu Skandinavisk Forening oprindeligt havde 'for kunstnere og videnskabsdyrkere' i sin titel.

Gennem tiden har foreningen bl.a. lagt rum til sammenkomster i Palazzo Correa (nu nedrevet) i Via Ara Pacis, i Via Margutta, Via Condotti ved Den Spanske Trappe og næstsenest i Via Garibaldi i Trastevere.

Et hav af berømtheder har vandret gennem foreningens lokaler og historie. F.eks. H.C. Andersen, som var med i bestyrelsen, Constantin Hansen, Wilhelm Marstrand, August Strindberg, Henrik Ibsen og Edvard Grieg for blot at nævne nogle få – og

I fællesstuen i

Skandinavisk Forening står Thorvaldsens 'En ung danserinde' (1837). På væggene svæver flere af billedhuggerens muser på deres portrætmedaljoner.

på spindesiden bl.a. Selma Lagerlöf efter at kvinderne fik adgang som fuldgældige medlemmer i 1880'erne.

STOR SAMLING

Alle disse kendte besøgende har efterladt en lang række genstande, nærmere bestemt 8.000 bøger, mere end 5.800 siders manuskripter og breve, buste af kendte hoveder og ikke mindst mange tegninger og noder.

»Tegningen af H.C. Andersen er lavet af den danske maler Albert Küchler (1803-86),« fortæller Ingo Arnason og viser de velkendte træk af vores nationalikon frem. »Mange af kunstnerne tegnede hinanden, så vi har en stor samling af afbildninger af

datidens kendte kulturpersonligheder, bl.a. også fra den berømte P.S. Krøyers hånd.«

Skandinavisk Forening er ved at rejse midler til at få de mange fine tegninger restaureret, og i 2015-16 er det planen at udstille dem på Nivaagaard nord for København. Mens Ingo Arnason fortæller, banker solen på vinduerne på den romerske måde og breder sig i dekorative pletter over lejligheden. Rom kører videre udenfor og fylder luften med fuglestemmer, sirener og Vespernes brummen.

Et stort, gudindelignende marmorhoved kigger beundrende op på busterne i det høje på toppen af foreningens mange bogskabe. Fra sin piedestal kan hun også ud af øjenkrogen se ind i fællesstuen, hvor en

række af Thorvaldsens muser svæver dekorativt på deres portrætmedaljoner. »Vi ved ikke, hvor de stammer fra, men foreningen har haft dem siden 1862. De er atypisk blevet malet sorte, fordi mange års snavs havde sat sit aftryk på dem,« siger Ingo Arnason.

1800-TALLETS BESØGENDE

Her i stuen har ånden plads til at danse, specielt når den tænker på, at alle genstandene her har været set på og rørt ved af fortidens kunstneriske spidser.

Et par øjne, som faldt på dem i 1878, var forfatteren J.P. Jacobsens (1847-85). Han gæstede Skandinavisk Forening i dens første hus, Palazzo Correa, og kunne berette,

Ingo Arnason har været direktør for Skandinavisk Forening siden 2012. Han kommer rundt i Rom på foreningens Christianiacykel.

at portrætmedaljonerne hang i den store sal. Til sine forældre skrev han den 30. oktober samme år:

»I lørdags (om lørdagen mødes herrer og damer i foreningen, red.) var vi vist 30-40. Der blev sunget og spillet og passieret og var ret livligt. Mortensaften er stor fælles gæstegsspising. Det er gammel tradition fra Thorvaldsens tid.«

Ud over salonaftener som denne var jubilæumsaftener, gåsegilder, nytårsaften, karneval og jul de højtider, hvor 1800-tallets nordboere helst var sammen i Skandinavisk Forening, langt som de var fra fædrelandet. Her kunne de mødes med ligesindede til mad og vin, sang og dans.

Store forhold var det dog ikke. Det romerske møblement i den store sal i Palazzo Correa mindede forfatteren Vilhelm Berg-

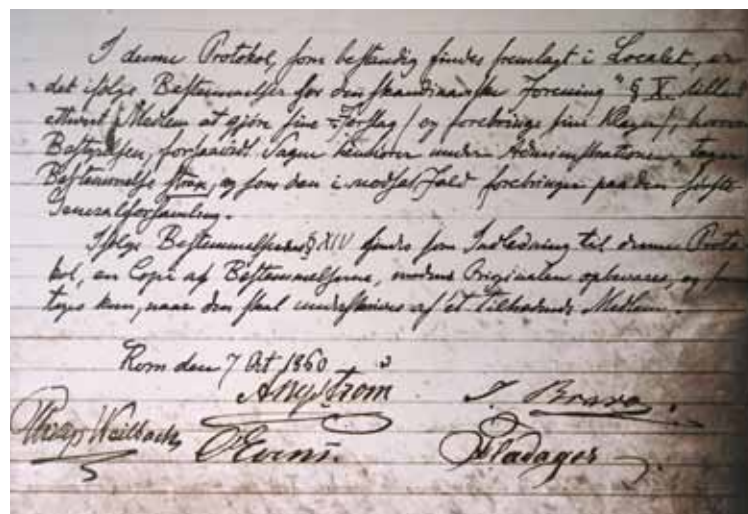
søe (1835-1911) om en 'anden klasses ventesal på en jernbanestation'. Og man skulle agte sig for lopperne og komme insektpulver i strømperne ligesom romerne.

Johanne Luise Heiberg (1812-90) klagede over svineriet, som også ramte 'beboere' som Thorvaldsens 'En ung danserinde', der stod i den store sal og var godt skjoldet af scirocco-vindens pusten. Danserinden blinker vist til osovre fra hjørnet i fællestuen i Casino di Vigna. Hun har været med hele vejen og er nu sortmalet i stedet for skjoldet. Kunne hun tale, ville hun nok fortælle om alle de håbe- og talentfulde, kunstintereserede og nysgerrige nordboere, som har kigget hende i øjnene gennem tiden og stadig gør det i Skandinavisk Forenings Kunstnerhus i det skønne Rom. □

HUSER KUNSTNERE

Skandinavisk Forening havde sin storhedstid fra 1860 til ca. 1885 med op mod 200 mandlige medlemmer. Kvinder fik først adgang i løbet af 1880'erne. I slutningen af 1800-tallet døde Roms betydning som kulturby på dannelsesrejsen ud, og foreningen indstillede sig på moderne tider. I dag råder den over ca. 350 m² i Casino di Vigna i Trastevere og kan huse fem fastboende kunstnere i et 'artist-in-residence'-program. Foreningen er ramme om artists talks, oplæsningsarrangementer mv. og har også til formål at formidle nordisk kunst og kultur til det italienske folk.

Indstiftelsesdokumentet for Skandinavisk Forening er bl.a. underskrevet af den dansk-svensk-norske konsul i Rom Johan Bravo (1797-1876). Han var som formand for Skandinavisk Forening fra 1860 en stor støtte for de mange skandinaviske kunstnere i Rom.

Det vides ikke, hvem der har lavet denne dødsmaske af Thorvaldsens ansigt, men den er fra 1844, hvor den store billedhugger gik bort.

SKANDINAVISK FORENING

1833 De Danskes Bogsamling i Rom etableres i konsul Johan Bravos bolig i Via Condotti. Her får tilrejsende skandinaver et tiltrængt samlingssted.

1856 De danske kunstnere i Rom indgiver et forslag til den danske regering om stiftelsen af et statsunderstøttet hus i Rom, hvor de kan samles.

1860: 'Skandinavisk Forening for Kunstnere og Videnskabsdyrkere' stiftes 2. juli med bidrag fra Danmark, Norge og Sverige, og indstiftelsesdokumentet underskrives 7. oktober samme år. Foreningens første adresse er i Palazzo Correa.

1863 Finske kunstnere får adgang til foreningen – og efter 2. Verdenskrig også islandske.

1879 Henrik Ibsen foreslår, at foreningen ansætter en kvindelig bibliotekar, hvilket mødes af store protester.

1882 Henrik Ibsens forslag bærer frugt, og Skandinavisk Forening får både sin første kvindelige bibliotekar, Fanny Riis, som var kusine til Edvard Grieg, og sit første kvindelige bestyrelsesmedlem, den svenske maler Sophie Ribbing.

1936-86 Foreningen har til huse i Via Condotti over for den hæderkronede Antico Caffè Greco, hvor de skandinaviske kunstnere samledes, før de fik egentlige lokaler.

2012 Skandinavisk Forening flytter ind i Casino di Vigna i Trastevere.

◀ **Casino di Vigna** – 'Villaen i vingården' – som huser Skandinavisk Forening, har sit navn, fordi huset fra 1495 oprindeligt var en sådan. Det blev bygget af kardinal Alessandro Farnese (1468-1549), som senere blev pave under navnet Paul 3.

▲ **Tegningen** af indvielsesfesten for Skandinavisk Forening er lavet af maleren Constantin Hansen (1804-80). Det var også ham, som malede det kendte 'Et selskab af danske kunstnere i Rom', som hænger på Statens Museum for Kunst.

◀ **Den danske maler Albert Küchler** (1803-86) tegnede H.C. Andersen i 1834. En del af skandinavernes bogsamling havde til at begynde med til huse hos Küchler, som boede mange år i Rom. Han valgte med tiden kirkens frem for kunstens vej som munk i klostret San Bonaventura.

